

HET GEHEUGEN

Arend Veeloo

Arend Veeloo werd op 27 januari 1927 te Vledderveen geboren. Hij was het jongste kind uit een gezin van 14 kinderen. Hij is op 16 november 1950 gehuwd met *Margje Jantiena Bergsma*. Na hun huwelijksvoltrekking woonden zij in Vledderveen aan de P.W. Jansenlaan 225a. Ze hadden daar al een eigen huis. Hij heeft 2 dochters, 4 kleinkinderen en 5 achterkleinkinderen. Woont nu in Noordwolde, Kortebaan 13.

Bijzonderheden

Arend heeft als kind drie jaar in Eindhoven gewoond. Het gezin Veeloo verhuisde in de jaren dertig van de vorige eeuw naar Eindhoven, waar vader en oudste kinderen allen een baan bij Philips kregen. Heimwee dreef de ouders weer terug naar Vledderveen.

Van 1947-1950 heeft hij als soldaat gediend in het voormalige Nederlands Indië. Hij was zowel op Java, West-Sumatra als Zuid-Celebes. Heeft daar erge dingen meegemaakt, zoals hij vertelde.

Voor zijn vertrek had hij al verkering met Margje. Zijn vader overleed tijdens deze diensttijd in Indië. Een telegram over diens overlijden kwam op de dag van de begrafenis op de buitenpost waar Arend was gelegerd.

Na zijn militaire dienst begonnen als mandenvlechter bij het bedrijf in Noordwolde waar zijn broer Cornelis Veeloo directeur was. Later werd Arend daar bedrijfsleider. In de goede “rotantijd” kende het bedrijf 60 à 70 man personeel.

Het ouderlijk huis.

Wat is je oudste herinnering aan het dorp?

Mijn oudste herinnering aan het dorp Vledderveen zijn toch wel de uitgestrekte heidevelden, die in de zomer zo prachtig in bloei konden staan. Van de bosrand richting Vledder tot aan Oostvierdeparten bestond Vledderveen in mijn jeugd jaren hoofdzakelijk uit heidevelden, zandpaden met boerderijtjes, kleine huizen en plaggenhutten en een enkel weiland. Er waren drie heel kleine winkeltjes voor huishoudelijke artikelen. Ik hield als kind van de natuur. Maakte graag met vriendjes ‘tochten’ door bos en hei en kon dan bijvoorbeeld genieten van het geluid van korhoenders, wulpen en patrijzen. Wat ik mij ook wel

herinner was de grote armoede in het dorp. Er was geen water, elektriciteit, gas en riolering, maar ondanks die grote armoede was er veel saamhorigheid. Mensen hielpen elkaar altijd. Met veel plezier denk ik ook terug aan de belevenissen in en rondom de Mannespoel. Hoewel door de ouders het streng verboden was heb ik er toch leren zwemmen. De poel was zomers ongeveer een meter diep. 's Winters schaatste je er,

Een rieten vlechtstoel zoals die op het rotanbedrijf bij Arend Veeloo werden gemaakt.

het was “de” schaatsbaan van Vledderveen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog konden Vledderveeners een stukje van de Mannespoel huren om daar turf van goede kwaliteit uit te graven. Zo huurde ook mijn vader een stukje van ongeveer 5 bij 8 meter. Dat werd door hem en mijn oudere broers tot een diepte van zo’n 3 meter uitgegraven. Soms stonden ze tot hun middel in het water. Ik herinner mij dat ik met de kruiwagen de turf verderop moest brengen, waar de turf ter droging werd opgestapeld. In de winter hadden wij er prima brandstof aan.

Welk voorval heeft de meeste indruk op je gemaakt?

Dat zijn er nogal wat. Maar het meeste indruk heeft op mij gemaakt toen mijn broer Roelof zoek was. Ik was toen misschien 5 à 6 jaar oud. Vader en moeder hadden naast wat kleinvee ook een koe. Mijn broer moest die koe ‘hoeden’ en dat deed hij bij een poel vlakbij Oostvierdeparten omdat daar gratis voer was in de vorm van binten. Op een gegeven moment kwam de koe alleen thuis. Mijn ouders schrokken erg en dachten het allerergste. Ze wisten dat hij met de koe naar die poel was gegaan en misschien was hij wel verdronken. Alles werd afgezocht en na heel lang zoeken werd hij slapend in de hei gevonden. Mijn ouders waren niet eens boos, want wat waren ze blij dat hij was gevonden.

Natuurlijk heeft op mij diepe indruk gemaakt de dagelijkse gang van Joden, die in 1942 de zogenaamde *Jodenweg* hebben aangelegd. Vanuit kamp Vledder kwamen ze lopend aan en ’s avonds vertrokken ze weer richting het kamp. Mager en haveloos zagen ze er uit. Onder toezicht van ploegbazen van de Heidemij deden zij hun werk. Die ploegbazen waren doorgaans Vledderveeners, die — voor zover ik mij kan herinneren — vrij gemoedelijk met de joden omgingen.

Van een geheel andere aard is de herinnering aan mijn thuiskomst uit Nederlandsch Indië in 1950. Buren en kennissen hadden een erepoort gemaakt. Van mijn burens kreeg ik een horloge. Zo’n thuiskomst had ik helemaal niet verwacht. Margje, mijn moeder, broers en zussen waren ontzettend

Arend in zijn “Dagelijks Tenue”.

blij dat ik weer heelhuids in Vledderveen was aangekomen. Alle militairen werden via een vooraf uitgestippelde route met de bus van Rotterdam naar huis gebracht.

Voetballen heb ik op klompen geleerd op een veldje dichtbij school. Die klompen gingen vaak stuk en dan maakte meester Hoekstra ze met een stuk ijzerband. Al heel jong ben ik lid geworden van de v.v. Vledderveen (zie middenfoto), maar toen Vledderveen met Vledder in 1951 ging fuseren, werd ik lid van BEW. Ik heb jaren in het eerste elftal van deze mooie club gespeeld.

Welke persoon heb je als het meest kleurrijk ervaren, en waarom?

Ab Hofman heb ik altijd een bijzonder mens gevonden. Hij was landarbeider, die prachtige gedichten over Vledderveen schreef. Ik verwonderde mij er altijd over dat hij zijn gevoelens zo mooi op papier kon zetten. Maar de meest

BEW begin jaren vijftig. Staand v.l.n.r. Jacob Knol, Jo Dekker, Nico Veenstra, Tiemen Stuiver, Arend Veeloo, Kasper Bovenkamp, Tinus Kiers, Henk Schapelhouman.

Voorste rij v.l.n.r.: Lammert van Nieuwenhoven, Jan Marinus, Jantienus Have, Aaldert Wanders, Ben Ras (aanvoerder).

kleurrijke man is voor mij toch meester Hoekstra, het hoofd van de school in Vledderveen. Meester Hoekstra was een erg sociale man, streng maar rechtvaardig. Had gezag, sloeg kinderen nooit. Hij hield veel van 'zijn' kinderen, zoals hij ze vaak noemde. Hij en zijn vrouw waren zelf kinderloos. Het was een man, die ons op een hoger peil probeerde te brengen om ons zo later in staat te stellen een beter bestaan op te bouwen. Hij was actief in het verenigingsleven. Onafscheidelijk was hij met zijn pijp. Maar hij kon ook driftig zijn, ik herinner mij dat hij in de klas eens zo kwaad werd dat hij zijn pijp door de klas smeed, waarna de pijp brak. Het werd toen oorverdovend stil in de klas ...

Als onze koe, na het kalveren, de eerste melk gaf, moest ik altijd een kannetje biest (de eerste melk) naar meester Hoekstra brengen. Hij was de enige in het dorp, die over telefoon beschikte. Voor noodgevallen kon iedereen altijd bij hem terecht. Aan de school in Vledderveen stonden in mijn jeugd jufvrouw Kolk, meester Rusch en dan meester Hoekstra als hoofd. Op zondagmorgen ging ik als schooljongen op catechisatie bij mijnheer van Rheenen in het gebouwtje "Eben Haëzer".

Welke verandering aan het dorp, als je daar nu op terugkijkt, is de meest positieve en welke de meeste negatieve.

Het meest positieve is dat de schrijnende armoede van toen is verdwenen. De welvaart is enorm toegenomen. De kwaliteit van de huizen is erg verbeterd, er is riolering, stroom, water en gas. Vrijwel elk huis heeft telefoon, radio en televisie. De plaggenhutten van toen bestaan niet meer. Er zijn sociale voorzieningen gekomen en voor de ouderen is er AOW met voor sommigen een aanvullend pensioen. De meeste zandwegen zijn bestraat en er is straatverlichting. Nog steeds is er een actief verenigingsleven.

Ja, ... de mooie heide is helaas zo goed als verdwenen, maar dat weegt bij lange na niet op tegenover hetgeen er voor is teruggekomen. Iets negatiefs weet ik niet bedenken, zelfs na lang nadenken niet.

Van deze plaats wil ik Plaatselijk Belang in Vledderveen een compliment geven voor het vele werk dat ze hebben gedaan om van Vledderveen mede te maken van wat het nu is geworden.

Tiemen Stuiver